

2003:13

Motion av Jan Björklund m.fl. (fp) om bättre villkor för människor med funktionshinder

Alla människor ska tillförsäkras integritet, självbestämmande och delaktighet, oavsett om man har en funktionsnedsättning eller inte. Människor med funktionsnedsättning skall ha samma möjligheter som alla andra att leva ett självständigt liv, ha ett arbete att gå till och känna sig trygga mot alla former av diskriminering. Tyvärr finns det stora problem och brister när det gäller funktionshindrades situation. Därför behövs en politisk vilja och strategi för att nå förändring.

1. En ny handikappreform – gör Stockholm tillgängligt

Det behövs en ny stor handikappreform, lika radikal och med samma dignitet som den Bengt Westerberg och folkpartiet genomdrev i riksdagen i början av 1990-talet. Då handlade det om att trygga de funktionshindrades sociala rättigheter. Den nya handikappreformen handlar om att drastiskt förbättra tillgängligheten i vår stad.

Lokalt i Stockholm pågår sedan några år ett ambitiöst arbete för ökad tillgänglighet. Detta måste fortsätta och intensifieras. Målsättningen är att alla tillgänglighetsproblem ska vara avhjälpta till senast år 2010 och Stockholm ska bli världens mest tillgängliga stad. Att inte kunna ta sig fram i offentliga miljöer och få tillträde till allmänna lokaler och platser, är något som många funktionshindrade upplevt. Det finns varierande grad av hinder på platser där allmänheten vistas. I några fall kan bristen på tillgänglighet vara så stor i dagsläget att stora ombyggnader krävs för en handikappanpassning.

Dammsug staden på brister i tillgängligheten

Vår offentliga miljö måste kartläggas och brister åtgärdas. Varje nämnd och styrelse bör därför få i uppdrag att kartlägga tillgänglighetsproblemen inom sitt ansvarsområde och göra en åtgärdsplan för att rätta till problemen, så att vi kan nå målet om att Stockholms ska bli världens mest tillgängliga stad.

Handikapporganisationerna är experter på tillgänglighet. De måste självklart engageras för att tillsammans med stadens olika delar identifiera hinder för tillgänglighet och komma med förslag till åtgärder.

För att undvika framtida problem måste hänsyn tas tillgänglighetsaspekterna på ett tidigt planeringsstadium när nya byggprojekt tar form.

2. Arbete och meningsfull sysselsättning

Livsvillkoren för funktionshindrade skiljer sig i hög grad från andras. Svårigheterna att få ett jobb är stora både i hög- och lågkonjunktur. Det är ett stort slöseri med mänskliga resurser att så många står utanför arbetslivet och i praktiken är hänvisade till förtidspension.

Alla arbetsgivare borde fundera över hur arbetsplatsen skulle kunna ta tillvara också den kompetens som människor med något funktionshinder har. Med rätt anpassning, rätta hjälpmedel och utbildning blir möjligheterna så mycket större. Datatekniken öppnar också nya fält.

Stadens ansvar för arbetsmarknadspolitiken ska främst handla om att skaffa sysselsättning, förbereda för jobb eller ordna utbildning för de mest utsatta på arbetsmarknaden. Det gäller t ex många funktionshindrade.

Inrätta job coach

Staden bör på bred front underlätta förvärvsarbete för funktionshindrade med hjälp av handledare, s k "job coach". Handledaren kan bistå den enskilde i dennes arbete och informera arbetsgivaren och arbetskamraterna om olika tekniker som kan hjälpa den som är funktionshindrad på arbetsplatsen. En handledare blir också en naturlig länk mellan arbetsgivaren och arbetstagaren, en samtalspart som var och en kan ta upp problem med som det kanske är svårt att formulera direkt till varandra. Inledningsvis kan en person behöva mycket stöd för att senare kunna klara sina arbetsuppgifter med minskat eller inget stöd. Handledaren stöder flera personer samtidigt, men de är i olika skeden av stödbehov. I flera stater i USA arbetar man sedan många år framgångsrikt med att underlätta förvärvsarbete för funktionshindrade med hjälp av handledare. "Supported employment" fungerar som en hjälp till självhjälp.

Inriktningen bör främst vara att skapa förutsättningar för sysselsättning i företag och organisationer utanför den kommunala verksamheten. Men utöver detta kan viss kommunal affärsverksamhet i syfte att bereda sysselsättning åt arbetshandikappade accepteras. Det kan exempelvis röra sig om caféverksamhet eller varuproduktion.

3. Bostäder för funktionshindrade

Boendet är en viktigt trygghetsfråga. Alla ska ha rätt till ett bra boende. Inom handikappomsorgen ska valfrihet råda både vad avser val av boendeform, och rätt att välja boende i olika stadsdelar. För att detta ska vara möjligt krävs det att det finns boenden i den utsträckning som behövs. De som har hjälp i det egna hemmet ska själva få välja vilken hemtjänstgivare man önskar anlita.

Precis som alla andra behöver människor med funktionshinder tillgång till bostäder anpassade efter sina specifika behov. Nyproducerade flerfamiljshus bör så långt det är möjligt anpassas till människor med funktionshinder. Den yttre miljön kring bostäderna bör också i möjligaste mån vara anpassad så att det finns handikapparkering, anpassad sophantering och i övrigt tillgängliga miljöer.

Om vi lyckas i vår ambition att anpassa samhället efter allas behov kommer också kraven på specialinsatser att kunna minska. I framtiden ska inte en funktionsnedsättning behöva bli ett hinder för att fullgott eget boende när det boende som erbjuds i större utsträckning är så utformat att också personer med funktionsnedsättning kan flytta in utan särskild anpassning. Det kommer dock alltid att finnas situationer som kräver ytterligare anpassning för att enskilda skall kunna klara sin vardag.

Bygg fler gruppboendestäder

Det behövs fler gruppboendestäder för människor med utvecklingsstörning. Den förra mandatperioden påbörjades byggandet av många nya platser i gruppboendestäder staden. Än återstår dock att bygga många nya bostäder för att täcka behovet.

Snabb bostadsanpassning

I dag tvingas många vänta allt för länge på anpassning av den egna bostaden. Detta försvårar kvarboendet och gör människor onödigt handikappade. Om den egna bostaden inte är anpassad efter den enskildes behov kan det innebära stora problem i rehabiliteringen och möjligheterna till ett självständigt liv försämrats. Därför vill vi införa en garanti för bostadsanpassning, som innebär att ingen ska behöva vänta mer än tre månader på att få sin bostad anpassad.

4. Arbete mot diskriminering av funktionshindrade

Personer med funktionshinder diskrimineras ofta på olika sätt. Så många som en fjärdedel har upplevt att de blivit diskriminerade i arbetslivet. Många kan vittna om att de blivit illa behandlade på restauranger och i butiker för att de har funktionsnedsättning.

Det är helt oacceptabelt om handikappade inte tillåts besöka vissa restauranger eller nekas arbeten som de är väl kvalificerade för bara för att de har en funktionsnedsättning.

Enligt FN:s standardregler ska de enskilda staterna ta ansvar för att skapa en rättslig grund för delaktighet och jämlikhet för människor med funktionsnedsättning. Detta innebär bland annat att lagstiftningen ska innehålla regler om sanktioner mot den diskriminerar någon funktionshindrad. Tyvärr är svensk lagstiftning på området otillräcklig.

Det är svårt att införa lokala diskrimineringsregler, med bibehållen rättsäkerhet. Därför måste vi lokalt möta problemen med andra metoder. Inom Stockholms stad vill vi betona att ingen diskriminering av funktionshindrade får förekomma. Det betyder till exempel att ingen människa får nekas kommunal service eller information därför att de har ett funktionshinder. Medarbetare i staden måste få information och utbildning i diskrimineringsfrågor.

Med hänvisning till ovanstående föreslås kommunfullmäktige besluta
att genomföra de förslag till reformer riktade till människor med
funktionshinder som föreslås i motionen.

Stockholm den 19 maj 2003

Jan Björklund

Lotta Edholm

Ulf Fridebäck

Ann-Katrin Åslund

Madeleine Sjöstedt

Anna Starbrink